

Oblici i vrste knjigovodstvenih računa

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 12 | Nivo: Fakultet

Облици и врсте књиговодствених рачуна

Сматра се да је књиговодствени рачун основа књиговодног система. Разни облици рачуна који су се јављали током развоја књиговодствене евиденције, њихова подела са различитих аспеката, теорије рачуна које се мање или више објашњавају особине и суштину књиговодног рачуна или нове технике које се примењују при евидентирању ни у чему не мењају њихову суштину нити бит двојног књиговодства.

Често се наилази на дефиницију да је књиговодствени рачун двострани преглед не коме се бележи почетно стање као и све промене које су изазвале повећање или смањење појединих делова активе или пасиве, односно појаву расхода или прихода. Ова дефиниција није свеобухватна па је самим тим и неодржива. Њен озбиљан недостатак је, инсистирање на двостраном прегледу.

Најближа суштини књиговодног рачуна (конта) је дефиниција економисте Димаршеа која гласи: Конто је сваки скуп јединица вредности везаних за једну идеју, за једну тачку гледишта, која је свима њима својствена, која их карактерише и која одговара свакој јединици вредности која се за њу везује. Није битно да књиговодствени рачун буде двострани преглед, већ да обухвати све ``јединице вредности`` које су везане за једну тачку гледишта, за један критериј.

Суштинска карактеристика књиговодног рачуна у традиционалном облику је његова двостраност. Као што и биланс има леву и десну страну обележену по конвенцији ``актива`` и ``пасива``, исто такко и књиговодствени рачуни имају леву и десну страну које се по конвенцији обележавају са ``дугује`` и ``потражује``. Ознаке са стране рачуна могу бити и другачије као нпр: ``улаз`` и ``излаз``, ``примање`` и ``издавање`` али се све своди на леву и десну страну.

Назив ``дугује`` и ``потражује`` потиче из најраније историје књиговодствене евиденције, јер се у то доба углавном радило о дужничко-поверилачким односима, па је и персоналистичка теорија рачуна полазила од таквих претпоставки чак и онда кад их стварно није ни било.

Постоје више теорија које књиговодствене рачуна сврставају у један или више низова, дајући теоретска тумачења места рачуна у читавом књиговодственом механизму. Неки аутори сматрају да материјалистичка теорија четири низа рачуна омогућује најбрже овладавање суштином рачуна, а тиме и читавим књиговодственим системом. По тој теорији, сви рачуни се могу сврстати у четири групе: рачуни активе, рачуни расхода, рачуни пасиве и рачуни прихода. Полазећи од ове поделе, до правила: за књижење, на књиговодственим рачунима помоћу којих можемо да решимо сваку пословну промену, односно књиговодствену операцију.

То правило гласи :

на рачунима активе, почетно стање и сва повећања евидентирају се на левој (дуговној) страни, док се смањења стања евидентирају на десној (потражној) страни рачуна.

За рачуне пасиве правило је обрнуто- почетно стање и сва повећања тога стања евидентирају се на десној (потражној) страни страни, а сва смањења стања на супротној левој (дуговној) страни рачуна. За рачуне расхода и прихода важе правила као и за рачуне активе и пасиве, с тим што се на њима не појављује почетно стање, већ прво књижење, а то значи стварања ових рачуна настаје појавом одређеног расхода или прихода.

Шематски приказ правила за књижење на рачунима средстава и извора средстава:

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com